

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/456/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

390/2011. (XII. 20.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2011. augusztus 10-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2011. december 20-án tartott zárt ülésén **született állásfoglalását**

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos panaszbeadványát a Testület elektronikus panaszbejelentő formanyomtatványán és azzal egy időben elektronikus levélben terjesztette elő, majd azt 2011. augusztus 11-én postai úton, aláírásával ellátva is megküldte.

Előadása szerint 2011. augusztus 6-án, délelőtt 9 óra 6 perckor C. városban a J. A. utcából kanyarodott jobbra kis ívben a K. F. utcára, a Posta felé gépjárművével, amikor a Rossmann üzlet előtt levő gyalogátkelőhelynél egy Volkswagen Golf típusú, sötét kékesszürke színű, „civil” gépjármű dudált rá, majd a gyalogátkelőhelyen megelőzte, és a kormány „ráhúzásával” kényszerítette az út mellett történő leállásra. A Volkswagen vezetője nem használt rendőri hangjelzést vagy tárcsát, egyszerűen leszorította a panaszos gépkocsiját az útról, a panaszos mellett utazó nő nem kis ijedelmére.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Ezek után a Volkswagen gépjárműből kiszállt egy egyenruhás rendőr, aki a panaszost igazoltatni kezdte, azt megelőzően azonban saját magát nem igazolta – holott a panaszos tudomása szerint a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 4. §-ának (1) bekezdése értelmében kötelessége lett volna. A rendőr a panaszost mobiltelefon használata miatt 5.000 forintra akarta megbüntetni. A panaszos az események kapcsán megjegyzi, hogy a rendőr a „Közgazdasági felől” érkezett, a panaszos pedig az utcából kanyarodott ki.

A panaszos nem ismerte el a szabálysértés elkövetését, amelyre reagálva a rendőr közölte, hogy feljelentést tesz. A panaszos álláspontja szerint a feljelentésnek nincs valóságalapja, igaztalanul vádolták meg, és tették ki a fent leírt huzavonának. A panaszos ezek után kérte a rendőrt, hogy árulja el a nevét és a jelvéyszámát, amely kérésnek a rendőr nem tett eleget, és azt közölte, az adatokat nem adhatja meg.

A panaszos megjegyzi, hogy a szolgálati gépjárműben egy nő is tartózkodott, aki nem vett részt az intézkedésben, csak kiszállt a gépkocsiból, majd visszaült.

A panaszos a fentiek alapján kifogásolja a rendőr azon magatartását, hogy gépkocsiját a gyalogátkelőhelyen megelőzte, olyan módon kényszerítette megállásra, hogy ráhúzta a kormányt, majd magát igazolni sem volt hajlandó. Úgy véli, ezért átlagos állampolgárként komoly büntetés járna, és nem érti, hogy mindezt hogyan engedheti meg magának egy rendőr.

A fentiek alapján kéri, hogy az ügyet a Testület vizsgálja ki.

2) A panaszos 2011. december 5-én telefax útján fordult a Testülethez, levelét 2011. december 7-én postai úton is megküldte. A panaszos beszámolt arról, hogy időközben a C. városi Rendőrkapitányság, mint szabálysértési hatóság 20 000 forint bírságot szabott ki vele szemben. A szabálysértési bírság kiszabásáról szóló határozatot a panaszos megküldte a Testület részére, és megjegyezte, hogy álláspontja szerint a határozatból kiderül, nincs bizonyíték arra vonatkozóan, hogy vezetés közben mobiltelefont használt.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A C. városi Rendőrkapitányság vezetője 2011. szeptember 26-án kelt tájékoztató levelében előadja, hogy 2011. augusztus 6-án a panaszossal szemben N. S. r. főőrzsőrmester és Sz. K. próbaidős r. őrmester intézkedtek. Mindketten a C. városi Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztály beosztotti állományába tartoznak, és az intézkedés napján 7 órától 19 óráig voltak szolgálatban.

A kapitányságvezető beszámol arról, hogy a rendőri intézkedésre szabálysértés észlelése miatt került sor. A panaszost azért állították meg, mert megszegte a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 3. § (2) bekezdésében foglalt azon rendelkezést, hogy „a gépkocsi vezetője menet közben kézben tartott mobil rádiótelefont nem használhat.”

A kapitányságvezető előadása szerint az eljáró rendőr a hatályos jogszabályok betartása mellett intézkedett. Az intézkedés során szolgálati egyenruhát viselt, amin minden szükséges azonosító megtalálható volt. A rendőrök civil jellegű szolgálati gépkocsival látták el a szolgálatukat, mivel aznap sebességellenőrzést végeztek. A sebességellenőrzés megkezdése előtt történt a rendőri intézkedés.

A szabálysértési feljelentés nem tartalmazza azt, hogy a panaszos kérte volna az intézkedő rendőrök nevét, vagy jelvéyszámát, és erre a r. főtörzsőrmester szóbeli tájékoztatása szerint sem került sor. Az intézkedő rendőr – mint minden intézkedés során – közölte a panaszossal az intézkedés célját és a jogalapját. Az igénybe vehető jogorvoslati lehetőségeket azonban a r. főtörzsőrmester nem tudta közölni, mert azt a panaszos már nem várta meg. Az intézkedésben a próbaidős r. őrmester is részt vett.

Az intézkedést követően az intézkedő rendőrök a panaszossal szemben szabálysértési feljelentést tettek, a feljelentés alapján szabálysértési eljárás indult.

2) A 2011. augusztus 11-én kelt szabálysértési feljelentés szerint a r. főtörzsőrmester 2011. augusztus 6-án 9 óra 8 perckor C. városban, a K. F. úton haladt civil szolgálati gépjárművel, amikor arra lett figyelmes, hogy a J. A. útról kikanyarodik elé egy személygépkocsi, amelynek vezetője kézben tartott mobiltelefont használt vezetés közben. Ezt követően a r. főtörzsőrmester a K. F. úton lévő postát elhagyva – mivel civil gépjárművel közlekedett – a panaszos gépkocsija mellé hajtott, és hangjelzés kíséretében leintette őt az útról a jobb oldalra. Ezt követően a r. főtörzsőrmester intézkedés alá vonta a panaszost, közölte vele, hogy szabálysértést követett el. A panaszos a szabálysértést nem ismerte el, és a helyszíni bírság szankcióját sem fogadta el, csak kérdőre vonta a r. főtörzsőrmestert, miért közlekedik civil gépjárművel. Az intézkedés során a r. főtörzsőrmester megállapította, hogy a panaszos és az általa vezetett gépjármű a körözésben nem szerepelt, továbbá a panaszos vezetéstől eltiltás hatálya alatt nem állt. Az intézkedésnél jelen volt Sz. K. r. őrmester is.

A r. főtörzsőrmester megjegyzi, hogy az intézkedés idejére forgalmi okból csak a „megállni tilos!” jelzőtábla hatálya alatt volt lehetősége megállni.

III.

1) A Testület mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek vizsgálata tartozik a hatáskörébe.

A Testület eljárását a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) a IX. fejezetében, a Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”.

Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.), tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fenti, hatásköri rendelkezés alapján a Testület a rendőrség szabálysértési hatóságként történő fellépését nem minősítheti, afölött semmiféle kontrollt, felügyeletet nem gyakorol. Nem vizsgálhatja, hogy a panaszos követett-e el szabálysértést, indokolt volt-e vele szemben a szabálysértési eljárás megindítása, valamint bírság kiszabása. A panasz ezen részei egy folyamatban lévő szabálysértési eljárással függenek össze, amelyre a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.), továbbá az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szabs. r.) vonatkozó rendelkezései az irányadóak.

A Testület ezért a panasznak a szabálysértési eljárással összefüggő részei tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a szolgálati fellépés módjára vonatkozó kötelezettségek teljesülését, valamint az intézkedő rendőr által használt hangnemet. A Testület a rendőrség eljárását az intézkedéskor hatályban lévő jogszabályok alapján bírálta el.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 55. § (1) bekezdésében foglalt személyi biztonsághoz, valamint az 54. §-ában foglalt emberi méltósághoz való jogát.

2) A Testület elsőként az eljáró rendőrök intézkedési kötelezettségét látta indokoltnak vizsgálni.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 3. § (1) bekezdése értelmében bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

A KRESZ 3. § (2) bekezdése szerint „a gépkocsi vezetője menet közben kézben tartott mobil rádiótelefont nem használhat. A kétkerekű, továbbá gépkocsinak nem minősülő háromkerekű jármű vezetője menet közben – ideértve a forgalmi okból történő megállást is – kézben tartott mobil rádiótelefont nem használhat.” A KRESZ idézett rendelkezésének megszegése a Szabs.

r. 54. § (1) bekezdése szerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértését valósítja meg. A hivatkozott jogszabályhely szerint, aki a KRESZ-ben meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a Szabs. r. 42-51. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, vagy az nem tartozik a közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés hatálya alá, harmincezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

A Testület a fentiek alapján megállapította, hogy vezetés közben mobiltelefon használata nyilvánvalóan jogellenes cselekménynek tekinthető, így az az Rtv. 13. §-a és a Szolgálati Szabályzat 3. §-a értelmében rendőri beavatkozást tesz szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztet.

A Testület azonban töretlen gyakorlata szerint a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor az intézkedés alapjaként szabálysértés gyanújára hivatkozik a rendőrség –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt-e.

Jelen esetben az intézkedő rendőrök előadása szerint a panaszos megállítására azért került sor, mert vezetés közben mobiltelefont használt. A panaszos a helyszínen a szabálysértést nem ismerte el. A panaszos beadványában nem utal arra, hogy a szabálysértést nem követte el, a szabálysértés elkövetésével kapcsolatban beadványa kiegészítésében mindössze azt adja elő, hogy a mobiltelefon használatára véleménye szerint a rendőrségnek nincs bizonyítéka.

A rendelkezésre álló információk alapján a Testület nem tudta egyértelműen kizárni annak lehetőségét, hogy a szabálysértés elkövetésének a rendőri intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt, ezért úgy ítélte meg, hogy a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett.

3) Ennek tisztázása után azt kellett eldönteni, hogy a rendőrök által a feltételezett jogsértésre adott válasz megfelelő volt-e, azaz bírt-e jogalappal és összhangban volt-e az arányosság követelményével.

Az Rtv. 44. § (1) bekezdésének b) pontja szerint: „A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti”.

Ez a rendelkezés – mivel a járműhasználó személyazonosságának megállapítása a gépkocsi megállítását tette szükségessé – elvileg megfelelő jogalapot biztosított ahhoz, hogy a rendőrök a panaszos gépkocsiját megállítsák, azonban egy joghézag miatt a rendőrök nem voltak abban a helyzetben, hogy a megállítást szabályszerűen fogantassák.

A KRESZ 6. § (2) bekezdése értelmében amennyiben a rendőr menet közben kíván egy gépkocsit megállítani, azt úgy teheti meg, ha a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból, illetve motorkerékpárról ad jelzést, karjának, fehér szegélyű piros tárcsának, piros vagy fehér fényű lámpának fel-le mozgatásával, illetőleg hangszórón vagy a megállásra

felhívó szövegű felirattal. A KRESZ nem tartalmaz a rendőr számára felhatalmazást arra, hogy megkülönböztető fényjelzést nem használó gépkocsiból kötelezzen megállásra valakit.

Ez következik a KRESZ 6. § (2) bekezdés b) pontjából is, amely szerint „a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból vagy motorkerékpárról, illetőleg rendőrségi helikopterről hangszórón keresztül adott, a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasításának megfelelő módon kell az úton közlekedő jármű vezetőjének eljárnia”.

A járművezetőre tehát a KRESZ csak abban az esetben telepít egyértelmű „engedelmeskedési” kötelezettséget, ha a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasítás megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból vagy motorkerékpárról hangzik el. Mivel nincsen olyan jogszabály, amely kifejezetten felhatalmazná a rendőrt arra, hogy a szolgálati jelleggel nem bíró gépkocsiból megállásra kényszerítse a forgalomban résztvevőket, ezért azt a rendőr jogszerűen nem teheti meg. Ez következik abból is, hogy a KRESZ – garanciális okokból – még a fényjelzést használó gépjárművek esetében is pontosan meghatározza, hogy a rendőrnek mit kell tennie ahhoz, hogy a járművezetők megállítása szabályszerű legyen.

(Mindez a másik oldalról nem jelenti azt, hogy az érintettekre nézve az Rtv. 19. §-ában foglalt engedelmeskedési kötelezettség ne lenne érvényes azokban az esetekben, ha a gépkocsi nem használ ugyan megkülönböztető fényjelzést, de a benne ülők rendőri minősége egyértelműen felismerhető. A rendőri utasításnak ilyenkor is eleget kell tenniük, ugyanakkor utóbb megalapozottan élhetnek panaszjogukkal.)

A közúti járművek megállításának és követésének módszereiről és taktikáiról szóló 7001/2006. (IV. 6.) ORFK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) mellékletének a mozgó jármű megállítására vonatkozó része kifejezetten hangsúlyozza, hogy a rendőr a járművek megállítását a hatályos jogszabályok (azaz a KRESZ 6. §) alapján köteles végrehajtani. Az irányelv rögzíti: a megállítás helyét úgy kell megválasztani, hogy a szolgálati-, illetve a leállított jármű más járművek forgalmát indokolatlanul ne akadályozza, és ne veszélyeztesse. A megállításkor fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a járművezető a jelzést kellő időben észlelje. Fő szabály szerint az intézkedés alá vont járművet hátulról kell megállítani, olyan módon, hogy a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból a rendőrnek hangszórón keresztül kell a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasítást adni az úton közlekedő jármű vezetőjének részére. Az Irányelv kimondja: a szóban adott utasítást a rövid ideig üzemeltetett megkülönböztető hangjelzés adása is előzze meg annak érdekében, hogy a szóbeli utasítás a közlekedőket ne érje váratlanul és az a figyelmüket felkeltse. Előlről megállítani az intézkedéssel érintett járművet csak kivételesen lehet – amennyiben a hátulról történő megállítási kísérlet nem vezet eredményre: ilyenkor a gépkocsizó rendőrnek kiemelt figyelemmel és fokozott óvatossággal kell megelőznie a megállítandó járművet, kialakítania a megelőzőt járműhöz viszonyított szükséges követési távolságot, és ezt követően a közúti közlekedés szabályai szerint „Állj!” jelzést adnia.

Az Irányelv tehát elsődlegesen a hátulról történő megállítást írja elő, az előlről történő megállításra csak kivételesen indokolt esetekben – a fent leírt módon – biztosít lehetőséget. Az Irányelv olyan lehetőséget nem említ, amikor a rendőr az intézkedés alá vonni kívánt gépkocsi mellé hajthat megállítási céljából, ilyen rendelkezést a KRESZ sem tartalmaz.

A megállítási módjával kapcsolatban a panaszos előadja, hogy egy „civil” gépjármű dudált rá, majd a gyalogátkelőhelyen megelőzte, és a kormány „ráhúzásával” kényszerítette az út mellett történő leállásra. A gépjármű vezetője nem használt rendőri hangjelzést vagy tárcsát, egyszerűen leszorította a panaszos gépkocsiját az útról.

A feljelentés szerint a r. főörzsőrmester a K. F. úton lévő postát elhagyva – mivel civil szolgálati gépjárművel közlekedett – a panaszos gépjárműve mellé hajtott, és hangjelzés kíséretében leintette őt az útról a jobb oldalra.

Az intézkedő rendőr nem számol be arról, hogy a hátulról történő megállítást megkísérelte volna, mindösszesen azt adja elő, hogy a panaszos gépjárműve mellé hajtott, és hangjelzés kíséretében leintette őt az útról a jobb oldalra.

A panasz vizsgálata során, a panaszosi és a rendőri előadás alapján egyaránt megállapíthatóvá vált, hogy a rendőrök civil gépjárművel láttak el szolgálatot, így megkülönböztető fényjelzést bizonyosan nem használtak, és szándékukra – vagyis hogy rendőri minőségben kívánnak fellépni – a gépjármű egyéb külsőségéből sem lehetett következtetni. A megállításhoz vonatkozó szándékot a panaszos csupán abból ismerhette fel, hogy a rendőrségi járműben utazó egyik rendőr arra utaló karjelzést adott. Az előadásokból az is megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök az Irányelvben foglaltaknak sem tettek eleget akkor, amikor a panaszos gépkocsija mellé hajtván jelezték intézkedési szándékukat. Teljes bizonyossággal kijelenthető tehát, hogy a panaszos járművének megállítást a rendőrök nem a KRESZ – valamint az Irányelv – rendelkezéseiben foglalt módon hajtották végre (erre gépjárműjük civil jellegénél fogva nem is volt lehetőségük).

A megállítás módja mellett különösen volt szükséges megvizsgálni a megállítás, mint lehetséges rendőri intézkedés arányosságának kérdését is.

Az Rtv. 15. § (2) bekezdése szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az eljáró rendőrök észlelték a feltételezésük szerint szabálysértést elkövető gépjármű rendszámát. Meg lett volna tehát a lehetőségük arra, hogy a Szabs. tv. 82. §-ában foglaltaknak megfelelően az elkövetett cselekmény helyének és idejének, továbbá az elkövetés körülményeinek leírásával, valamint a panaszos vezette jármű rendszámának megjelölésével szabálysértési feljelentést tegyenek.

Ehelyett a megállítás mellett döntöttek, aminek jogszabályi alapja a fentieknek megfelelően hiányzik. A Testület megjegyzi továbbá, hogy C. településen a K. F. utca egy kétszer egy sávú út, ezért ahhoz, hogy a szolgálati gépjármű a panaszos gépkocsija mellett haladhasson, mindenképpen a szembe jövő forgalmi sávban kellett haladnia, ami a panaszos és a közlekedésben részt vevő más személyek testi épségére is veszélyt jelentett.

Figyelembe véve a fentieket, és azt, hogy a rendőrök szerint a panaszos által elkövetett szabálysértés nem tekinthető kirívóan súlyosnak, megállapítható, hogy a feltételezett szabálysértésre adott rendőri válasz nem felelt meg az arányosság követelményének.

A fentiekre tekintettel a Testület a panaszos járművének jogszabályi felhatalmazás híján végrehajtott megállítása miatt indokoltan látta megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyi biztonságához való jogának megsértését.

4) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő nem tett eleget a szolgálati fellépés Szolgálati Szabályzatban előírt követelményeinek, a panaszos kifejezett kérelmére sem adta meg ugyanis nevét és jelvéyszámát.

A kapitányságvezető tájékoztató levelében leírja, hogy az eljáró rendőr a hatályos jogszabályok betartása mellett intézkedett. Az intézkedés során szolgálati egyenruhát viselt, amin minden szükséges azonosító megtalálható volt. Előadása szerint a szabálysértési feljelentés nem tartalmazza azt, hogy a panaszos kérte volna az intézkedő rendőrök nevét, vagy jelvéyszámát, és erre a r. főtörzsőrmester szóbeli tájékoztatása szerint sem került sor. Az intézkedő rendőr – mint minden intézkedés során – közölte a panaszossal az intézkedés célját és a jogalapját. Az igénybe vehető jogorvoslati lehetőségeket azonban a r. főtörzsőrmester nem tudta közölni, mert azt a panaszos már nem várta meg.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az intézkedések alkalmazását követően a rendőr köteles továbbá az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni a törvény szerinti panasz lehetőségéről.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat tovább részletezi. A 4. § (1) bekezdése szerint „a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelegéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja”.

Jelen esetben a kapitányságvezető tájékoztató levelében foglaltak alátámasztják a panaszos állítását a tekintetben, hogy az eljáró rendőr az intézkedés kezdetén nem közölte nevét és azonosító számát. A kapitányságvezető leírja ugyanis, hogy az intézkedő rendőr azonosítóját látható helyen viselte, valamint az intézkedés tényét és célját közölte a panaszossal. Ellentmondás a tekintetben van, hogy a panaszos kifejezetten kérte-e az intézkedő rendőr nevét és azonosító számát, mivel a r. főtörzsőrmester állítása szerint arra nem került sor.

A Testület felhívja a figyelmet arra, hogy az Rtv. 20 §-ában foglalt, a szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályok kötelező jellegűek, az intézkedő rendőr a nevének és azonosító számának közlésétől csak abban az esetben tekinthet el, ha az az intézkedés eredményes lefolytatását veszélyezteti. Ebben az esetben is köteles azonban azt az intézkedés végén közölni. Nincs tehát jelentősége annak, hogy a panaszos kifejezetten kérte-e a rendőrt nevének és azonosító számának közlésére, mivel a rendőrnek kéréstől függetlenül kötelessége azt minden intézkedés alkalmával közölni annak érdekében, hogy az intézkedés alá vont számára beazonosítható legyen.

Tekintettel arra, hogy rendőri iratok – a Testület kifejezett kérése ellenére – nem tesznek említést arról, hogy az eljáró rendőrök a fenti kötelezettségüket akár az intézkedés kezdetén, akár annak befejezésekor teljesítették volna, a Testület úgy foglalt állást, hogy sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga amiatt, hogy az intézkedő rendőrök nem tettek teljes mértékben eleget a szolgálati fellépés szabályaira vonatkozó törvényes kötelezettségüknek.

IV.

Vizsgálata során a Testület a panaszos járművének jogszabályi felhatalmazás híján végrehajtott megállítása miatt indokoltnak látta megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyi biztonságához való jogának megsértését. Megállapított a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét amiatt is, hogy az intézkedő rendőrök nem tettek teljes mértékben eleget a szolgálati fellépés szabályaira vonatkozó törvényes kötelezettségüknek.

A fenti sérelmek a Testület megítélése szerint összességükben elérték a súlyosság azon fokát, amely indokoltá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület – az Rtv. 93/A. § (6) bekezdésére figyelemmel – a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2011. december 20.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag